

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Octava. Muratio notabilis superveniens. paragrapho octavo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. VIII.

OCTAVA CAUSA.

Superveniens mutatio notabilis in Sponsis.

1. **EX** Doctrina illa universali, quod promissio intelligitur semper fieri, rebus in eodem statu permanentibus; fit, ut, si contractis Sponsalibus mutatio notabilis superveniat in altero ex Sponsis, ipsa, etiam jurata, non obligent. Ea autem consuevit accidere in bonis, vel corporis, vel animæ, vel fortunæ, consuevit, inquam, nam cæterum hæc Regula generalis datur à Doctoribus apud Conin. a Ut quoties, initis jam sponsalibus, superaccidat alia quæcunque causa, quæ eorum executionem reddit notabiliter difficiliorem, quæque, si initio fuisset, condatum hominem similis conditionis prudenter ab illis avertisset, toties cessat obligatio respectu illius, cui difficilius redditum est Matrimonium. Atque hanc regulam admitti debere in sponsalibus, rectè notat Averfa, b quamvis non admittatur in cæteris contractibus, præsertim onerosis; Nam Matrimonium, & consequenter ejus promissio, requirit majorem libertatem, cum sit contractus ex se perpetuus, & indissolubilis.

2. Porò hanc regulam aliquantulum illustramus, ea tria bonorum genera sigillatim percurrentes.

Quoad bona Corporis.

3. Si quis ex Sponsis incidat in morbum incurabilem, vel contagiosum, puta, paralytim, lepram, morbum Gallicum, si amittat oculos, aures, nares, si fiat claudus, mancus, &c. Justè alter recedere à sponsalibus potest. Hæc enim, sicuti retardarent à sponsalibus contrahendis, sic excusant à contractis, quamvis juratis; quia nimis grave esset, hæc perpetuo velle in sociis pati; poterit ergo is recedere ab hoc contractu sponsalium ex se dissolubili, quod certè non posset, si Matrimonium jam contractum fuisset de præsentì, quod ex se indissolubile est.

4. Tria hic selige, non valde communia. Primum. Morbi Gallici vehemens suscipio causam dat dictæ dissolutionis ipsi Sponso

fano, Ex Pontio. c. Adderem ego, idem esse de c. Ex Põsio suspitione cujuscunque infirmitatis gravis lib. 12. c. incurabilis, par enim est ratio. 17. nu. 4.

5. Secundum. Oris graviolentia, cui ars Medici subvenire nequit, adnumera inter has infirmitates valentes modo dicto dissolvere sponsalia, ex parte alterius benevolentis, ita Sanch. d. approbatque ibidem Pontius, & me d. Sanc. l. x. ritò, quia illam in tam arcta conjunctione d. 57. n. 2. tolerare, nimis esset onerosum.

6. Tertium. Quid, si Sponsa tempore sponsalium pulcherrima, deindè notabiliter deformis evadat?

Respondeo, etiam propter hanc mutationem posse sponsam resilire, docet Castrop. e & Gasp. f. Hurt. Ratio est, quia in materia Matrimonii admodum æstimatur apud homines pulchritudo: verum nota illud (notabiliter deformis.)

Quoad bona Animi.

7. Si quis ex Sponsis gravi infamia maculetur; si Sponsus scortator, aleator, ebriosus evadat; si asper moribus, vel admodum sævus, potest alter recedere, etiam post jurata Sponsalia. Rursus, si graves inimicitie ortæ fuerint inter Sponsorum parentes, dissolvi possunt sponsalia ex parte utriusque. Quod, si inter Sponsos ipsos gravis inimicitia fuerit exorta, possunt quidem utriusque recedere, sed, qui fuit causa inimicitie obligatur prius omnia moralia, atque ordinaria remedia adhibere, ad pacem inducendam. Ratio prædictorum eadem est, ac præcedens. Adde, & timorem rationabilem, ne malum exitum Nuptiæ sortiantur. Hinc sequitur, ut si Titius v. g. desponsaverit Bertam, nescientibus utriusque parentibus, immò, & scientibus, unde tamen factum sit, ut ex utraque parte parentes obstinate contradicant, timeaturque gravis discordia inter illos, vel inter Sponsos eosdem; sequitur, inquam, ut alter, etiam altero invito, se ad aliud Matrimonium convertere licite possit. Ratio est, quia ex tanta oppositione facile est, orti inimicitias, incommoda gravia; & inter ipsos Sponsos non leves rixas, & discordias. Ne tamen excidat à te monitio, quam facit Sanchez g, ut scilicet cautè in hoc procedas; nam sæpe jaçantur minæ, opponuntur pericula, amplificatur discordiarum timores, quæ tamen experien-

Ddd 3 tavi-

c. G. Hurr. loc. cit.

a Coninck d. 23. de spons. dissol. du. 8.

b Aver. qu. 8. de spons. se. 14. v. Sex-

e Castrop. l. 1. de spons. pu. 27. f. G. Hurt. d. 2. de matr. diff. 13.

F. Lib. 8. Decal. 7. 4. c. 1. 3. num. 4.

g Sanc. l. x. d. 14. n. 3.

ria vidit, vana esse, & statim, inito Matrimonio, deferbuisset.

Quoad bona Fortunarum.

8. Si dotem promissam negas, vel negat ille, qui promisit, te ab altero deseri posse, luce clarius est, est enim dotis promissio conditio, sub qua fiunt sponsalia; ergo, ea deficiente, etiam sine culpa promittentis, cessat promissio, quamvis jurata.

9. Quid, si nulla promissa fuerit dos à Sponsa divite, quæ deinde post sponsalia in pauperatatem notabilem incurrat?

Respondeo. Quidquid dicant plures apud Sanch. a certum mihi est cum eodem Sanc. & cum Castropalao b, & Averfa c alios citantibus, posse Sponsam licite recedere. Ratio est, quia, tametsi non fuerit explicitè promissa dos, implicitè tamen fuit. Omnes enim supponunt, fœminam transire in domum viri cum omnibus suis bonis. Adde, hanc esse mutationem admodum notabilem, quæ quemcumque vel cordatissimum hominem, à contrahendis sponsalibus, atque adeo à Matrimonio, prudenter, averteret.

10. Tria communi huic doctrinæ addi volo. Primum; si timeatur rationabiliter, alterum ex Sponsis fore exheredandum, alter resisteret licite, ut notat Pont. d quia secus, se is immitteret in periculum sustinendæ pauperatis, atque id ego merito, propter paritatem rationis, extendo ad similem rationabilem metum de futura paupertate fortè alteri ex aliis quibuscunque causis proveniendâ.

11. Secundum. Si rationabiliter timeatur, vel superveniat jam paupertas utrique, uterque licite recedet à sponsalibus, quia tanto difficilius sustineri poterunt onera Matrimonii, undè hic dari non potest compensatio pauperatis unius cù paupertate alterius. Ita Bonacina, sed Rebellius, & Pontius, neutri licere putant: Averfa e autem prædictos citans, dicit, V. Quæritur circa finem. a. linguit, atque si propter pauperatatem nolit quis subire onus Matrimonii, licite recedere, sed si velit contrahere Matrimonium cum æquè paupere, illicitè recedere à priore. Profectò commoda restrictio, sed illam non possum admittere, ut necessariam, quia superveniens paupertas videtur dare jus recedendi absolute, &c.

12. Tertium. Quid si alter ex Sponsis ex

inopinato valde locuples fiat, poteritne justè ab altero recedere, & Matrimonio meliori se addicere?

13. Responder Sanchez, quem sequitur Castropal. f citans Coninck, & Gutierrez, i Castropal. quibus adde Averfam, g non posse; Probat c. nu. 1. Primò, à posteriori, quia sic, quoties dote g Aver. notabiliter majore Matrimonium inveniret lo. a. alter ex Sponsis, alterum deserere posset, tunc enim jam locuples censetur esse factus. Secundò, à priori, quia, si Sponsa tua deterior non est facta, iniquum est suo jure illam privare, solum ob bonæ fortunæ mutationem in te factam.

14. Prædictam sententiam sic impugnat Gaspar h Hurtadus. Hanc Sanchez, & Coninck h G. Hurt. sententiam difficilem existimamus, quia dicta d. 2. de mutatio est ita notabilis, ut ex se efficiat impletionem notabiliter gravem, Sponso factò ditiore, & 14. nu. 1. à principio existens, etiam prudentem à sponsalibus traheret. Hæc Hurtadus, cujus argumento Castropalaus, i qui prædictam Sanchez i Castrop. sententiam amplectitur, respondere conatur, lo. cu. dicens: effici quidem impletionem sponsalium notabiliter graviolem, duriolemque, sed non per se, at solum per accidens, eo, quod Sponsus impeditur ab aliis ditioribus sponsalibus, quæ posset invenire, id, quod (ait) nihil probat, propter argumentum modo à posteriore factum, quia scilicet, sic, quilibet Sponsus posset semper Sponsam deserere, quoties notabiliter ditius Matrimonium ei offerretur.

15. Circa has sententias interponat judicium me sapientior; quod si Leandrum k se. k Leand. qui te juvat, invenies apud ipsum, utramque de sententiam esse probabilem. mar. d. 9. 47.

§. IX.

Prædictæ causæ existentes ante sponsalia, sed postea cognitæ.

1. Regula Universalis. Hæc pari modo sponsalia, etiam jurata, infirmant, ac si de nova advenirent. Ita Sanch. Pont. Bonac. & alii innumerè apud Averfam. l Ratio est, l Aver. quia pro eo, qui antea illas ignoraverat, vi. 8. de sponsalibus dicitur causa tunc supervenire, quando sciuntur. Dicitur

2. Id autem intellige. Primò, de prædictis tamen causis, quæ sint qualitates, si enim fuissent de substanti-

in Sanch. disp. 59. n. 3. b Castrop. d. 1. de spons. pu. 28. n. 3. c Aver. qu. 8. de spō. sec. 14. V. Quæritur.

d Pont. loc. cit. c. 17. n. 8.

e Aver. lo. ci. V. Quæritur circa finem.